

Ordforklaringer

Apgarskår: Poengsamling på grunnlag av hjerteslag, pust, muskeltonus, reflekser og hudfarge hos nyfødte barn. Et høyt tall viser at barnet er i god tilstand (1). Testen har sitt navn etter den amerikanske legen Virginia Apgar (1909–74) som introduserte den første testen i 1953.

Crohns sykdom: Kronisk tarmsykdom uten kjent årsak. Den kan vare i årevis med bedre og verre perioder. Knuter i granulærvev i tarmveggen oppstår, og det kan komme sår, abscesser og fistler (1). Sykdommen har sitt navn etter den amerikanske legen Burrill Bernard Crohn (1884–1983), som beskrev sykdommen i 1932.

Litteratur

1. Øyri A. Norsk medisinsk ordbok. 8. utg. Oslo: Samlaget, 2007.

Se oversikt over doktoravhandlinger i seksjonen Oss imellom på side 1253

Færre trenger narkose ved keisersnitt

Riktig bruk av epiduralbedøvelse ved akutte keisersnitt er forbundet med lavere risiko for komplikasjoner hos mor, og det er også gunstig for barnet.

Slik konkluderer Elin Bjørnstad i avhandlingen *Improvements of epidural anaesthesia for elective and emergency caesarean section*. Tidligere fikk fødende full narkose dersom det ble behov for akutt keisersnitt, selv om de allerede hadde fått innlagt epiduralt kateter. Med entydige rutiner

Elin Bjørnstad. Foto Leif Arne Markussen, Foto- og tegneseksjonen, Universitetet i Bergen

og kompetent personale tar det ikke lengre tid å gi epiduralbedøvelse enn full narkose.

– I over halvparten av akutte keisersnitt hvor man valgte epiduralbedøvelse – fordi kvinnen allerede hadde innlagt epiduralkateter – var dette vellykket. Barnet hadde tilsvarende apgarverdier som barn forløst med keisersnitt og narkose, og vi observerte ingen komplikasjoner hos mor. I tillegg får mor en bedre opplevelse ved at hun får høre og se barnet sitt umiddelbart, sier Bjørnstad.

Hun anbefaler likevel at kvinnen i slike tilfeller også klargjøres for narkose, slik at det ikke går tid tapt dersom epiduralbedøvelsen ikke gir god nok effekt.

Bjørnstad viser videre at blodtrykksfall, som er en vanlig bivirkning av epiduralbedøvelse, kan motvirkes ved å surre kvinnens bein stramt med elastisk bind. Dette er like effektivt som blodtrykkshevende medikamenter.

Bjørnstad disputerte for dr.med.-graden ved Universitetet i Bergen 28.3. 2008.

Anne Forus
anneforu@online.no
Tidsskriftet

Bruk av MR ved Crohns sykdom

Magnetisk resonanstomografi (MR) har god diagnostisk treffsikkerhet for pasienter med Crohns sykdom i tynntarm.

Det viser Anne Negård i sin avhandling *Magnetic resonance imaging of the small bowel in Crohn's disease: A clinical study* som utgår fra Universitetet i Oslo. Hun så på den diagnostiske treffsikkerheten av MR med og uten opplæring av radiologene og sammenliknet to MR-metoder – en enklere teknikk der pasienten drakk kontrastmiddel og en annen der kontrasten ble installert via magesonde.

– Hittil har røntgen vært den vanligste måten å kartlegge tynntarmen på hos disse pasientene, men røntgen har diagnostiske begrensninger og representerer strålebelastning. MR er de siste årene blitt introdusert som et nytt undersøkelsesalternativ, sier Negård.

40 pasienter med Crohns sykdom ble undersøkt med begge metoder, og begge viste god diagnostisk treffsikkerhet. Når pasientene drakk kontrastmidlet, ble tynntarmen mindre utvidet enn når kon-

trasten ble installert via magesonde, men å drikke kontrasten førte til mindre ubehag og magesmerter for pasientene.

60 MR-undersøkelser ble også vurdert av erfarne og uerfarne radiologer. De uerfarne radiologene tolket stort sett bildene bra, men treffsikkerheten økte etter opplæring.

– Funnene fra våre studier er viktige for at MR av tynntarm skal bli etablert som et diagnostisk tilbud og brukt i oppfølgingen av pasientene med Crohns sykdom. Dette vil bedre diagnostikken, redusere røntgenstrålebehandlingen og redusere pasientenes ubehag knyttet til undersøkelsene, konkluderer Negård, som disputerte for Ph.D.-graden 12.2. 2008.

Oda Riska
oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger